

Predsednica Republike Slovenije

NATAŠA PIRC MUSAR

**Prevod govora predsednice Republike Slovenije Nataše Pirc Musar
na plenarnem zasedanju voditeljev »World Climate Action Summit«
na 28. konferenci OZN o podnebnih spremembah (COP28)**

Dubaj, Združeni arabski emirati, 1. december 2023

Velja govorjena beseda.

Spoštovani gospod predsednik, ekselence, gospe in gospodje.

Najprej bi se rada zahvalila Združenim arabskim emiratom, ki nas gostijo v Dubaju, vam, gospod predsednik, pa želim veliko uspeha pri vodenju konference, pri čemer lahko računate na vso podporo Slovenije. Oči sveta so uprte v nas.

Dve poletji v Sloveniji – dve katastrofi. Lani poleti so divjali katastrofalni požari, letos poleti pa so poplave prizadele dve tretjini Slovenije. Tudi druge države po svetu so doživele podobne katastrofe. Ponekod so divjali orkani, drugje je bila suša, spet nekje pa so domove ljudi opustošile poplave.

Ekstremni in hitro spreminjajoči se vremenski vzorci povsod so opozorilni klic. Vsaj upam, da je tako. Opozorilni klic, da se čas za blaženje izteka, in opozorilo, da je potrebno veliko bolj prožno prilagajanje, da bi se ohranila »nova normalnost«.

Kako bomo ostali v okviru cilja 1,5? Gospe in gospodje, odgovori so pred nami:

- predvsem se moramo najprej dogovoriti o postopnem opuščanju fosilnih goriv in subvencij za fosilna goriva. Če se bo proizvodnja premoga povečevala do leta 2030 ter proizvodnja plina in nafte do leta 2050, nimamo nobene možnosti, da bi dosegli cilj 1,5.*
- Postopno opuščanje fosilnih goriv mora iti z roko v roki s potrojitvijo naših zmogljivosti obnovljive energije in podvojitvijo energijske učinkovitosti.*

- *Pri razvoju prožnih in trajnostnih prilagoditvenih ukrepov si moramo v največji možni meri prizadevati za rešitve, ki temeljijo na naravi. Narava je naš največji zaveznik v boju proti podnebnim spremembam. Tega nikar ne pozabimo.*

Dame in gospodje,

prihodnji teden bomo obeležili 75. obletnico Splošne deklaracije človekovih pravic. Nastaja nov sklop človekovih pravic – človekove pravice prihodnjih generacij in za prihodnje generacije. Ta novi sklop pravic je posledica podnebnih sprememb in našega nepremišljenega odnosa do narave. Pravica do čistega in zdravega okolja, pravica do vode in pravica do čistega zraka. Tu je še podnebna pravičnost, ki je in mora biti nujna obveza – s tem bi se strinjale številne države. Zeleni prehod mora vključevati najbolj ranljive med nami. Moja država je pripravljena prispevati. V čast mi je sporočiti, da Slovenija novoustanovljenemu Skladu za odzivanje na izgube in škodo namenja 1,5 milijona evrov.

Zavezali smo se že, da bomo precej povečali svoj prispevek v Zeleni podnebni sklad.

Omeniti moram še eno resno oviro za napredek pri omilitvi podnebne krize, ki jo pogosto spregledamo. Po vsem svetu je veliko, vse preveč oboroženih spopadov. Te vojne so pogubne predvsem za prizadete ljudi, pa tudi za njihovo okolje in ekosisteme. V Gazi je danes uničujoča humanitarna in ekološka katastrofa. Prav tako v Ukrajini. Enako velja za vse druge konflikte po svetu. Vsak konflikt terja svoj davek ne le za civiliste – resno ogroža tudi njihovo okolje. Ali se ne bi morali vsak dan vprašati, kaj bo nam, človeštvu, prineslo boljšo prihodnost?

Ekscelence, ali se zavedamo, da moramo voditi samo eno vojno, tisto, ki je resnično smiselna? To je vojna proti podnebni krizi, izgubi biotske raznovrstnosti in onesnaževanju okolja.

Dame in gospodje,

pred kratkim se je zgodil incident, ko so nekateri okoljevarstveni protestniki poskušali ovirati tekmo v alpskem smučanju. Incident je bil resda neprijeten, a opravičilo enega od vpletenih mladih protestnikov je bilo srce parajoče: »Protestiramo, ker ne vemo, kaj drugega lahko storimo.« Res je: kaj drugega lahko storijo, dame in gospodje? Ko pa mi – ki so nas ljudje izvolili, da jih vodimo v boljšo prihodnost – konferenco za konferenco ne prisluhnemo njihovim prošnjam? Kakšni voditelji smo? In kakšni ljudje smo, če jim ne prisluhnemo? Še huje, ker sami ne naredimo dovolj, preprosto prelagamo obveznost na naslednje generacije, vedoč, da bodo v veliko slabšem položaju, da se odzovejo. Je to pošteno? Je to odgovorno? Vsi poznamo odgovor.

Hvala.